

Succesvol middel in de aanpak van huiselijk geweld en andere gezinsproblemen

Zelf verantwoordelijk in Eigen Kracht-conferentie

Zorgprofessionals zetten steeds vaker Eigen Kracht-conferenties in bij gezinsproblemen zoals huiselijk geweld en kindermishandeling. Slachtoffer, dader, familie en vrienden zoeken onder leiding van een onafhankelijke coördinator samen naar een oplossing.

Het huwelijk van Astrid en Peter is al jaren slecht. Peter is alcoholist en er is regelmatig sprake van huiselijk geweld. Sinds een hoogoplopende ruzie woont Astrid met dochter Sophie (14) bij een vriendin. Omdat het tussen moeder en dochter ook niet altijd botert, slaapt Sophie soms bij haar vader of bij een tante.

Astrid is bang voor Peter, die haar nog regelmatig telefonisch bedreigt. Daarnaast maakt ze zich zorgen om Sophie, die op school slechte resultaten haalt en vaak agressief op klasgenoten en leerkrachten reageert. Ook weet Astrid niet meer hoe ze financieel de eindjes aan elkaar moet knopen. Ze besluit contact te zoeken met Bureau Jeugdzorg. De hulpverleners stellen een Eigen Kracht-conferentie voor. Hierbij staan twee belangrijke vragen centraal: Hoe kan er voor gezorgd worden dat Sophie weer op een prettige manier kan opgroeien? Welk vangnet kan er worden gecreëerd om de veiligheid van Astrid en Sophie te waarborgen?

Werken aan een oplossing

Met elkaar de verantwoordelijkheid nemen voor problemen en werken aan een oplossing. Dat zijn de belangrijkste uitgangspunten van een Eigen Kracht-conferentie. Sinds 2007 adviseert ook het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld Kop van Noord-Holland, de instantie waar verreweg de meeste meldingen van huiselijk geweld binnenkomen, slachtoffers, daders en omstanders van huiselijk geweld of kindermishandeling hun problemen via deze werkwijze aan te pakken. "Vaak zijn de betrokkenen sterk genoeg om met (wat) steun van familie, vrienden en/of andere verwanten zelf hun problemen op te lossen", aldus Eigen Kracht-regiomanager José Welten. Zij hield zich de afgelopen jaren bezig met het implementeren van de Eigen Kracht-conferenties in Noord-Holland.

Zelf de regie houden

"Groot voordeel van deze aanpak is dat de betrokkenen zelf de regie over hun leven houden", zegt ze. "Dit werkt vaak veel beter dan dat de oplossing wordt aangedragen door hulpverlenende instanties."

De Eigen Kracht-conferentie is ontwikkeld in Nieuw-Zeeland. Daar leidde de inzet van de 'Family Group Conference' tot grote veranderingen. Zo nam het aantal kinderen onder

overheidszorg met zestig procent af. Stichting Eigen Kracht Centrale ontwikkelde eind jaren negentig een werkmodel voor Nederland en sinds 2001 zijn hier 3500 Eigen Kracht-conferenties gehouden. Uit onderzoeken blijkt keer op keer dat de aanpak succesvol is. Welten: "In principe kan iedereen, zowel burgers als professionals, voor allerlei problemen op het gebied van gezondheid, veiligheid, reïntegratie et cetera via de Eigen Kracht Centrale een conferentie aanvragen. Veelal brengen Bureau Jeugdzorg, Centra Jeugd en Gezin, het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld en hun ketenpartners burgers eerst in contact met een Eigen Kracht-regiomanager. Maar ook huisartsen en medisch specialisten kunnen burgers aanmelden. De regiomanager zorgt er vervolgens voor dat de hoofdbetrokkenen in contact komen met een Eigen Kracht-coördinator die de conferentie helpt voorbereiden en organiseren."

Omslag in denken

Deze coördinator, die niet in dienst is van een besluitvormende of hulpverlenende instantie, bemoeit zich niet met de inhoud. Hij of zij faciliteert wel het proces en activeert de betrokkenen en genodigden in de voorbereiding. Daarbij is aandacht voor het uitbreiden van de sociale kring, voor oplossingsgericht deelnemen en de veiligheid van alle deelnemers. Ook wordt besproken welke vragen centraal staan tijdens de bijeenkomst zoals: wat is er nodig om ervoor te zorgen dat vader van de drank afblijft zodat hij niet steeds agressief wordt?

Welten: "Eigen families en netwerken weten vaak wat de onderliggende oorzaak is van bepaalde problemen en wat er voor nodig is om het tij te keren. Mensen zijn eigenaar van hun eigen probleem én van de oplossing ervan. Dat vergt een omslag in het denken over hulpverlening. Niet langer zijn de gezinscoach, voogd of hulpverlener bepalend."

Na de voorbereidende fase zorgt de coördinator voor een tijdstip en een locatie. "In mijn regio werken 33 coördinatoren", vertelt Welten.

"Families kunnen een voorkeur uitspreken voor een coördinator met bijvoorbeeld een andere huidskleur. De Eigen Kracht Centrale heeft getrainde coördinatoren die afkomstig zijn uit verschillende culturen."

Opgebouwd in drie delen

Een Eigen Kracht-conferentie bestaat uit drie

delen. In het informatieve deel stellen de deelnemers zich aan elkaar voor en bespreekt men, in het bijzijn van coördinator, professionals en beroepskrachten, de aanleiding voor het samenzijn. Ook wordt informatie gegeven en vertellen eventuele hulpverleners en andere externen wat zij kunnen betekenen. Daarna volgt het besloten deel, waarin de betrokkenen samen met de genodigden vanuit de eigen kring een plan maken. In het derde deel nemen de Eigen Kracht-coördinator en de hulpverleners die wettelijke kaders aan een plan kunnen stellen of betrokken worden bij de uitvoering weer deel aan de bijeenkomst. Dan wordt het plan gepresenteerd en worden afspraken gemaakt voor onvoorziene situaties, een evaluatie en een follow-up, want er moeten concrete stappen worden gezet.

Slechts het begin

Welten: "Een conferentie is slechts het begin van een proces. Een maand erna belt onze coördinator op of het plan loopt. Om onderzoek te kunnen doen naar de resultaten van de conferenties wordt ook na drie maanden nog eens gebeld met hoofdbetrokkenen en sleutelfiguren om na te gaan of het plan wordt uitgevoerd."

Rob van Pagée, directeur van de Eigen Kracht Centrale in Nederland, zou het liefst zien dat de Eigen Kracht-conferentie-net als in Nieuw-Zeeland wordt verankerd in de Nederlandse wet. Hij lobbyt hiervoor in Den Haag. Demissionair minister Rouvoet van Jeugd en Gezin is enthousiast over de Eigen Kracht-conferentie. "Het sluit aan bij het bredere uitgangspunt van Jeugd en Gezin om zo veel mogelijk de eigen kracht van jongeren en gezinnen te stimuleren", aldus zijn woordvoerder in dagblad Trouw van 8 maart jl.

Wie meer wil weten over een Eigen Kracht-conferentie, wil overleggen of een aanvraag doen, kan contact opnemen via [Noordholland@eigen-kracht.nl](mailto: Noordholland@eigen-kracht.nl) of telefonisch via 06 23536044.

Zie ook: www.eigen-kracht.nl, www.huiselijkgeweldkopvan Noordholland.nl.

'Van zwijgen tenzij... naar spreken tenzij...'

In opdracht van GGD Hollands Noorden zijn het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld Kop van Noord-Holland, het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en ZONH het project 'Van zwijgen tenzij... naar spreken tenzij...' gestart. Huisartsen en verloskundigen in de Kop van Noord-Holland worden gedurende negen minuten geïnformeerd over het signaleren, bespreekbaar maken, melden en handelen in situaties waar kindermishandeling of een andere vorm van huiselijk geweld wordt vermoed. Omdat het in de praktijk vaak lastig blijkt om een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bespreekbaar te maken bij patiënten, wordt in voorkomende gevallen een meldingsprotocol aangereikt. Ook in de regio's West-Friesland en Midden- en Zuid Kennemerland bestaat interesse voor het project.

Huisartsen in Noord-Kennemerland krijgen voorts nascholing aangeboden in de vorm van een symposium van HONK en ZONH op donderdag 21 oktober van 13.00-18.30 uur. Locatie: Motel Heeloo (Golden Tulip). Aanmelden kan tot 7 oktober via www.zonh.nl. Meer informatie: Jeanet Heinen, ZONH: j.heinen@zonh.nl.

FOTO: STUDIO WICK MATZIJL

Eigen Kracht-regiomanager José Welten: "Vaak zijn betrokkenen sterk genoeg om met (wat) steun van familie, vrienden en/of andere verwanten zelf hun problemen op te lossen."